

Ernek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvennyolcadik évfolyam.

12. szám.

Debrecen, 1928 március 24.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Anyagi megerősödésünk.

Az államhoz való viszonyunk kérdéséről tartott előadást szentpéteri Kun Béla 1928 jan. 11-én, a budapesti teológiai tanárok konferenciáján. — Ennek az előadásnak a sommája — amint azt maga az előadó a Debreceni Protestáns Lap január 28-iki számában megállapítja — az, „hogy az állam segítségére való támaszkodásunk nem hozza meg a földi boldogságot . . . a magunk erejére kell támaszkodnunk anyagiakban is . . . a legnagyobb probléma . . . a jó papképzés és a papok megfelelő helyre juttatása, ez megold minden problémát”.

Csakugyan az állam segítségére való támaszkodásunk nem hozza meg a földi boldogságot. Az állam, mint mindnyájan jól tudjuk, maga is szegény. Belátható időn belül nem fogja adhatni — ezzel tisztában kell lennünk — azt az anyagi támogatást, melyre méltán számíthatnánk s mely anyagi megerősödésünkhöz szükséges volna. Csakugyan a magunk erejére kell tehát támaszkodnunk anyagiakban is. Az a vigasztalásunk mindenestre megmarad, hogy a valóságos erő a magunk ereje, hogy a kívülről jövő támogatásnak mindig megvan az a hátránya, hogy függést eredményez.

A kérdés csak az, megvan-e a lehetősége annak, hogy meglevő anyagi erőnket úgy megszervezzük, hogy ennek nyomán anyagi megerősödésünk, olyfokú anyagi megerősödésünk járjon, mellyel a jó papképzést és egyéb szintén jelentős céljainkat, a jó tanítóképzést, a papok és tanítók megfelelő javadalmazását, a hívők lelki gondozását, a sikeres belmissziói munkásságot, templomainknak, iskoláinknak, a paplakoknak, a tanítói lakásoknak rendbehozatalát és rendbentartását, újak építését, egyszóval a mainál intenzívebb egyházi élet anyagi előfeltételeit biztosítani tudjuk.

Szükséges volna mindenekelőtt intézményesen biztosítani azt, hogy egyházi ingatlanaink gazdasági kihasználása megfelelő legyen. Az ingatlanok házikézelése jogi személyeknek nem való. Egyházaknak különösen nem való. A haszonbérbeadások megfelelő voltát kellene tehát a mainál jobban biztosítani. Haszonbéri szerződési minták volnának kidolgozandók kis-, közép- és nagyobb ingatlanokra, melyek a haszonbérbeadásoknál alapul

szolgálnának. Egyházi törvényeink olyképpen volnának módosítandók, hogy a haszonbérbeadásokhoz egyházmegyei-, nagyobb ingatlanoknál és illetve hosszabb időre történő haszonbérbeadásoknál egyházkerületi jóváhagyás kívántatnék meg. Ma, mint tudjuk ahelyzet az, hogy pár költséges toronynoknak az építését mellőzni kellene, hogy a lelki gondozásra szükséges helyiségeket felépíthessük. — Mily erősen élhet az ő lelkében anyagi nyomoruságunk tudata és a lelki gondozás szüksége, hogy ezért még tornyainkat is feláldozná?

Csakugyan minden lehető meg kell tennünk, hogy meglevő erőnket összeszedjük, megszervezzük, ha élni, ha céljainkat megvalósítani akarjuk.

Dr. Tóth Lajos,
egyházkerületi tanácsbíró.

Az úrvacsoravétel az egyházfegyelem szempontjából.

E címben rejlő problémát így fogalmazom meg: lehet-e ma az egyházfegyelem eszköze az úrvacsoravétel? s ha igen, milyen következményei várhatók?

A Baltazár-fele egyházfegyelmi törvénytervezettel már foglalkozott egyházmegyénk. Ebben a tervezetben pedig benn van a fegyelmi büntetések közt az úrvacsorától való eltiltás. Tehát e tekintetben már állást foglaltunk. Állásfoglalásunkban azonban az úrvacsorától való eltiltásnak nagy fontosságáról s mint egyházfegyelmi eszköz alkalmazásának várható következményeiről nem volt szó. Úgy gondolom, hogy most erről kell beszélgetnünk. Kiindulnunk ebből a tételből: szükséges-e az egyházfegyelem?

Az egyházfegyelem szükségességét senki rövidben s mégis jelentősebben meg nem indokolta, mint a Heidelbergi Káté a 83. és 85. kérdésben.

Jézus Máté ev. 16. rész 19. versében így szólt Péterhez: „Néked adom a mennyországnak kulcsait: és amit megkötész a földön, a mennyekben is kötve lesz, és amit megoldasz a földön, a mennyekben is oldva lesz”.

A római egyház hierarchiája főképen ennek a helynek magyarázatán alapszik.

A református felfogás szerint a kulcsok hatalmának birtokosa a gyülekezet; a hatalom gyakorlása: az igehirdetés és az egyházfegyelem. Hogy miképen történik, arra a Káté a 85. kérdésben felel. Az egyházfegyelem szünetelése tehát a kulcsok hatalma gyakorlásának szünetelését jelenti.

A kulcsok hatalma az egyház lényegéhez tartozik, ha elhanyagolja, lényegéből folyó kötelességet hanyagol el s ugyanakkor akarva, nem akarva — érvet szolgáltat a római egyház magyarázatához.

A Heid. Káté 85. kérdésében az egyházfegyelem legsúlyosabb eszközeként van említve a szent sakramentumoktól való eltiltás s ezáltal a gyülekezeti közösségből való kirekesztés.

Hasonlóképen tanít Kálvin is, aki tudvalévőleg a fegyelmet az egyház idegzetének nevezte. „Miközben az egyház a tettenkapott, valamint makacsokat a közösségből kirekeszti, semmi jogot ok nélkül nem bitorol, hanem abban az igazságszolgáltatásban jár el, melyet maga az Úr bízott rá”. (Kor. vall. r. IV. k. 12. f.) Másutt ismét így nyilatkozik: „A lelkipásztor szentségtörő, ha tudva méltatlannak adja, éppen úgy mintha kutyanak dobja volna az Úr testét”. (IV. 12. f. 5. p.) „Mert valamint a testi étel, ha rossz nedvektől megromlott gyomorba jut, maga is romlottá lesz és megromolva inkább árt, mint táplál, úgy ez a lelki étel is, ha olyan lélekbe hull, amely gonzsággal és álnoksággal van megfertőzve, azt még nagyobb romlással dönti veszedelembe”. (IV. 17. fejt. 40. p.)

A keresztyén közösségből való kizárásnak Kálvin szerint három célja van: 1. keresztyének közé ne számíttassanak azok, akik rút, vétkes életet élnek; 2. hogy a jók meg ne romoljanak (I. Kor. 5: 6—11.); 3. hogy azok szegyenkezvén, bűneiket megbánják.

A magyarországi református gyülekezetek is alkalmazták az úrvacsorától való eltiltást szinte egész a XIX. század közepéig.

A Hercegszöllösi Kánonok 1576-ban így rendelkeznek: „Arra is gondot viseljenek (t. i. a lelkipásztorok), hogy meglássák, kiket kelljen oda bocsátani. Mert ha olyanokat bocsátanak, akiket méltán elűzhetnének, nem különben vétkeznek, mintha az Úrnak testét az ebeknek és disznóknak hányják”. (41. Kánon.)

Geleji Katona Kánonai közül a XLIII. Kánon szabályozza az úrvacsorától való eltiltást s a gyülekezetből való kirekesztést, kimondván, hogy az elsősre a részleges, az utóbbira a közzsínat illetékes.

A történelem folyamán tehát alkalmazták, de vajjon lehet-e ma alkalmazni? Hisz régen az egyházfegyelem eszközei közt ott volt a kaloda és a pálea is! Ma mégsem gondolunk ennek az alkalmazására.

Hogyan lehet az úrvacsorától való eltiltással úgy fegyelmezni, hogy abból ne *romlás*, hanem *épülés* származzék?

E kérdésre csak úgy válaszolhatunk, ha összehasonlítjuk a középkori (s általában a reformáció

korabeli) ember pszichéjét a mai ember pszichéjével.

A középkori ember lelkivilágának középpontjában a halál misztériuma állott. Ez a nagy kérdés gyötörte: mi lesz velem a halál után? Nem az élet megszentelésére törekedett, hanem arra, hogy halál után gonoszul ne legyen dolga. Ettől az állapotból való szabadítást az egyház ígérte és osztogatta. Osztogatta pedig merőben külsőséggé vált szertartások — mint az áldozás — jutalmaképpen. Vagy még tovább menve, pénzért is osztogatta a búcsú-cedulák árulása által.

A haláltól, az örök gyötrelmetől való félelmet a reformáció az Istenben való hit öntudatosossá s egyénivé tétele által átváltoztatta az üdvösség keresésének szenvedélyévé. Nem külső szertartásokat követelt, hanem *hitet*, tehát belső érzület-változást. Ez az üdvösségkereső hit elszakíthatatlanul odakapcsolta az egyházhoz, mint hitvalló közösséghez. Itt hallgathatta az Igét, itt részesült a sakramentumokban, amelyek megnyugtatták s bizonyossá tették az üdvösségről.

A mai ember pszichéje, általánosságban itélve, egészen más. Nem törődik vele, hogy mi lesz a halál után. Azzal törődik, ami van, amit megfoghat. Félt a haláltól. Talán még jobban, mint a középkori ember. E félelmet azonban nem az üdvösség keresésével igyekszik enyhíteni, hanem a földi élet lehető biztosításával s kínálkozó örömeinek fenéig ürítésével. Ez a magyarázata egyfelől a mai sok mulatónak, másfelől a különböző életfelfogásoknak és kísérletezéseknek, mint amilyen a Bicsérdizmus s Voronoff életmeghosszabbító törekvése.

A középkor és a reformáció korának lelki örökségéből általában legtöbbet a falusi földműves nép őrzött meg. Sok hibával, bűnnel van terhelve ugyan élete, de lelke s övé ének van egy szála, amit még a középkorból, a reformáció korából hozott, amelyik azt bizonyítja, hogy ő e kornak — minden távolság mellett is — egyenes leszármazottja. E tulajdonság az *ösi hit*: Isten áldásának megnyerése a földi életben; az üdvösség elnyerése az élet után.

A falusi ember lelkét Istenre irányítja mindennapi munkája. Érti közvetlenül, hogy egy nagyobb hatalom kezében van s minden igyekezete hiábavaló, ha ez a Hatalom nem segít rajta. Az egész természet egy nagy misztérium s bár hajnaltól késő estig dolgozik, bár verejtékével öntözi a barázdát s mégis jelentékeny mennyiségű, döntő fontosságú életfeltétel van, ami független az ő akaratától, amiért csak imádkozhat, de ő maga elő nem teremtheti azt.

A városi iparos, vagy hivatalnok ember lelkiülete egészen más. Ő úrnak érzi magát azon az anyagon, amivel dolgozik. S ezt az élményt átviszi lassan az élet más viszonylataiba is. Lelkéből az ősi örökséget kimosta a színház, mozi, irodalom, az ujság és a vendéglő. Csodálkozva, idegenül néz a régi típusú emberre s csak múzeumba valónak gondolja.

Mindezekből levonhatom most már ezt a konzekvenciát: elsősorban falusi gyülekezetekben feltétlenül alkalmazni kell az egyházfegyelmet s annak legsúlyosabb eszközét is, t. i. az úrvacsorától való eltiltást.

Ha eltiltunk valakit az úrvacsorától, szerencsétlennek fogja magát érezni, büntetés lesz az valóban számára s így könnyen lehet megtérése-nek kezdete.

Látjuk, hogy a falusi ember hitével, vallásosságával egészen összeférhetőnek tart sok bünt. Nem is érzi, hogy terheli a lelkét s hogy lealacsonyítja életét. Ilyen bűnök pl. a babona, szülő iránti szeretetlenség, részegesség, lopás, reverzálisadás, káromkodás stb.

Látjuk a bab násokat, akik lelki vakságukban még emberéletben is kárt tesznek; az öreg, tehetetlen szüléssel tiszteletlenül bánó gyermekeket, a részegeseket, reverzálisadókat, a karagtartó testvéreket, az istenkáromlókat, akik rendszeresen, nyugodt lelkiismerettel jönnek az Úr asztalához. Nem veszik magukra az Ige tiltó s parancsoló szavát. Azt tartják, hogy a másik a hifás, nekik igazságuk van s ha vétkeztek is valamit, azt most megbocsátja az Isten, hisz éppen azért jöttek az Úr asztalához, hogy véle megbéküljenek. Az egyház, a gyülekezeti közösség pedig néma marad. Nem figyelmezteti őket tévedésükre, nem utasítja személy szerint a részegest józanságra, a káromkodókat istenfelelemre, a reverzálisadót egyház iránti hűségre, a haragosokat megbékülésre először intéssel, fedéssel s ha az nem használ, az úrasztalától való eltiltással, hogy ne áltassák magukat az ilyen bűnösök azzal, hogy nekik igazságuk van s Isten előtt kedvességet nyertek. Így nemcsak általánosságban hirdetné az egyház az Igét, hanem alkalmazná is személy szerint a kulcsok hatalmánál fogva.

Igy, szerintem, az egyházfegyelem, az úrvacsorától való eltiltás emelné a gyülekezet erkölcsi életének színvonalát. Tisztítná a bünt, tökéletesebbé tenné azoknak az életét, akik az egyházzal való lelki közösségüket megőrizték. Az anya szerepét töltene be az egyház, aki a fegyelmeléssel is arra törekszik, hogy gyermeke minél jobb legyen.

A szekták térhódításának esélyeit is nagyban csökkentené, egyrészt az erkölcsi tisztaságra való komoly törekvés által, másrészt azért, hogy híveink körében a velük való barátkozás lehetőségét csírájában elfojthattánk.

Korszakalkotó lépés lenne ez falusi gyülekezeteink életében, mert egy új élet kezdetét jelentené.

Természetesen minden átmenet nélkül nem lehet bevezetni. Valószínű, hogy hosszú időre van szükség, amíg az általam felállított eszményt elérjük. De az első lépést meg kell tennünk valamikor.

Az első lépés a reverzálisadók, az ú. n. cégeres bűnösök fegyelmeléssel lenne s csak azután lehetne átmenni az olyan bűnökre, amiket a világ, a közfelfogás kisebbeknek tart ugyan, de amelyek éppen úgy elválasztanak Istentől, mint amazok.

Más a városi nagy gyülekezetek helyzete. Ott csak egy kis mag van, akik élnek úrvacsorával, tehát akiknek élő, lelki közösségük van az egyházzal s általa Krisztussal. Még azoknak is, akik az egyház adminisztratív munkájában részt vesznek, gyakori kifogásuk az úrvacsorától való távolmaradásra a közös kehely egészségi veszedelme. A nagyobb rész azonban egyáltalán semmi szükségét nem érzi az úrvacsoravételnek s Révész Imre kifejezését használva, a legkietlenebb lelki hazátlanságban élnek.

Ezekkel szemben az úrvacsorától való eltiltást mint megtérésre vezető fegyelmi eszközt alkalmazni nem lehet, mert az céltalan és eredménytelen lenne. Fegyelmet csak ott lehet gyakorolni, ahol legalább valamelyes függelem van. Ahol ilyen lelki függelem nincs, ott az egyház missziói munkájának megkezdésére és folytatására van szükség.

E missziói munka eredménye lesz, hogy az eddig közömbös, hitetlen elemeket bevonjuk a lelki élet vérkeringésébe s mikor már valami lelki függelem van bennük az egyházzal szemben, akkor gyakorolhatjuk velük szemben az egyházfegyelmet s akkor lehet ezt az eszközt felhasználni az ő keresztyéni életük tökéletesítésére.

Nem elég tehát magában az egyházfegyelmi törvény az úrvacsorától való eltiltással! *Csak úgy lesz annak értelme és haszna, ha intenzív belmisszióval és lelkigondozással párosul.*

Az egyházfegyelem lelkigondozás nélkül vagy levegővagdosás, vagy — Kálvin szavát használva — hóhérság. Levegővagdosás a hitetlenekkel — hóhérság a hívőkkel szemben. A vég-ó cél u. i. az, hogy akiket eltiltottunk az úrasztalától, azokat is visszavezereijük oda.

Egész természetes evangéliumi — s ennek nyomán kálvini elv, hogy az úrasztalától való eltiltást, mindig meg kell előzni a négy- és többszemközt való intésnek, fedésnek s csak makacs-ság és cégeres bűn esetében szabad alkalmazni.

Végül még az úrvacsorától való eltiltásnak s általában az egész egyházfegyelemnek nélkülözhetetlen gyakorlati feltételére kívánok rámutatni. Olyan feltétel ez, amelyik annak belső igazságát képezi: *az egyházi tisztviselők, vagy — Kálvinnal szólva, az egyházi közszolgálatot teljesítők feddhetetlen, gáncs nélküli keresztyén élete.* Ha az egyházfegyelmet behozzuk, ezzel együtt eo ipso be kell hoznunk azt is, hogy lelkész, tanító, presbyter, tanácsbíró csak olyan ember lehet, akinek elő hite van, aki templomba jár, úrvacsorával él, aki a Krisztus hű követője. Ha nem így lesz, az egyházfegyelem megint csak hóhérság lesz, vagy nevetéses komédiává fajul.

Addig eltúrte mindenki a hitetlen, templomkerülő presbytereket, vagy más tisztviselőket, amíg „minden mindegy“ volt: de fegyelemgyakorlást csak olyanoktól vesznek fel, akiknek erkölcsi többségét sokszor akaratuk ellenére is érzik.

Az egyházfegyelmi törvény keretében tehát külön kell kiépíteni az egyházi szolgálatot teljesítők fegyelmelését, mint ahogy Kálvin külön választotta a nép és a „klerus“ fegyelmelését.

Mindenekelőtt pedig olyan lelkészválasztási törvény megalkotása szükséges, mely nem a bűn és erkölcsi lazaság melegágya, hanem valóban nagy célok felé való indulás kezdete.

Igy lesz az egyházfegyelem, benne az úrvasorától való eltiltás Isten országa terjesztésének olyan hathatós eszköze, mint amilyen volt a múltban, őseink egyházi életében.

Porzolt Ferenc.

A felsőszabolesi lelkészegyesület márc. 8-án tartott gyűlésén elhangzott előadás.

Irodalom

Dr. Hegyaljai Kiss Géza: Kossuth Lajos *Élet- és jellemrajz. Szilveszter-kiadás. I. kötet. 20—25. ezer. Tahitótfalu. 1928. Kis 8° 50 l. képekkel.* — **Ugyanaz: Magyar szívvel német földön.** *Miskolc. 1928. Kis 8° 64. l.* — „Kossuth apánk“ népies tiszta nemzeti és evangéliumi szellemű életrajzának megírása a legszerencsésebb vállalkozások egyike, amely Hegyaljai Kiss Gézában emberére talált. Ez az első füzet, amely a debreceni függetlenségi nyilatkozatig adja elő az eseményeket, megfelelő tárgyismerettel, lelkesen, színesen van megírva és valósággal olvastatja magát. Kívánatos azonban, hogy a címlap bántóan demagóg Kossuth-képe a második füzetben szebbnek és igazabbnak adjon helyet; ennek az elsőnek a második kiadásában pedig ne maradjon benne a „nec civium ardor prava jubentium, nec vultus instantis tyranni“ idézetnek Horatiustól elkobzása és Felsőbüki Nagy Pálnak tulajdonítása. — A másik füzet annak a tanulmányútnak a leírása, amelyet a Keresztyén Ifjúsági egyesületek Nemzeti Szövetsége a múlt év nyarán, — az ottani hatalmas CVJM szíves vendégbarátságát fölhasználva, Németországban rendezett. Nagyon kedves, hangulatos színvázlatok, a legfőbb értékük az, hogy olvasóinknak az ilyen utakban való részvételhez nagy kedvet csinálnak, aminek pedig úgy egyházi, mint nemzeti szempontból nagy haszna ígérkezik. (ri)

Halottaink

Baltazár Gábor, kecskeméti reálgimnáziumi tanár, püspökünk testvérhátija, 64 éves korában, hosszas szenvedés után a debreceni egyetemi klinikán március 16-án meghalt. Baltazár Gábor nevét nemcsak kiváló testvéröccse révén ismerik, ömaga egyházunk legjelesebb tanárai közé tartozott. Alapos képzettségével, nagy értelmi erejével, egyenes jellemével, nyugodt magatartásával és egyenletes kedélyével tiszteltté tette magát az iskolában és azon kívül egyaránt. Kartársai közt osztatlan tekintélynek örvendett, tanítványai teljes lélekkel szerették s a társadalomban szorgosan figyelték a szavára. Okos és jó ember volt, amilyen

kevés van. Az utóbbi években sokat szenvedett gyomor baj miatt, egyedülvaló életének egyetlen vidámsága az volt, hogy az iskolai szünetek nagy részét szeretett öccsese családjában tölthette, ahol még a testi fájdalmakról is elfelejtkezett. Betegsége azonban mind erősebbé vált s az egykor gyönyörű szál ember megroskadt a szenvedés súlya alatt. Hogy magához szólította az Úr, bizonyára megváltás volt az a fáradt vándornak. Temetése március 18-án volt, a Kossuth-utcai templomban tartott gyászistentisztelettel, melyet Szele György lelkész végzett. A nemeslelkű ember emléke legyen áldott!

Dr. Körösi Kálmán debreceni ügyvéd, az ügyvédi kamara elnöke, ki egy időn át a Kollégium és egyházkerület helyettes-ügyésze és sok évig a debreceni egyházmegye tanácsbírája volt nagy és hosszú betegség után március 18-án 66 éves korában meghalt. Körösi Kálmán az ideális gondolkodású, minden szépért jóért lelkesülő, rajongó magyarok fogyatkozó gárdájához tartozott. Emelkedett szellemű s költői lelkű ember volt, aki éppen azért kissé a fellegek közt járva, nem mindig látta a gyakorlati élet való feltételeit. Tiszta hevülettel lobogó lelke néhány szép költeményt is mondatott vele, a Híröl és Hazáról. Pártolt minden nemes irányú mozgalmas s különösen buzgón szolgálta a debreceni „Csokonai-kör“-t, melynek sokáig ügyésze, majd alelnöke volt. Ebben a minőségében többször mondott a kör nyilvános felolvasó ülésén tartalmas megnyitó beszédet. Több mint egy év óta volt menthetetlenül súlyos beteg, kínos fájdalmakkal. A halál az ő számára megváltás volt, de annál súlyosabb gyász hitvestársára és három gyermekére. Az Úr adjon nyugalmat a jólelkű embernek.

Nemes Mihály nyug. református tanító életének 76. évében, hosszas szenvedés után Vöröshérenyben meghalt. Áldott legyen emlékezetek!

Különfélék

Egyetemi istentiszteletek. A debreceni Bethlen Gábor-kör vasárnaponként délelőtt 11 órakor a kollégiumi oratóriumban istentiszteleteket tart az egyetemi ifjúság részére. Az ígét ezeken az istentiszteleteken egyetemi tanárok hirdetik. Március 18-án predikált dr. Lencz Géza, a hittudományi kar dékánja.

A Kálvinisták Templomegyesületének irodalmi szakosztálya március 22-én délután fél 6 órakor a Péterfia laktanya tiszti mozijában irodalmi délutánt rendezett. Előadást tartott ez alkalommal dr. Ecsedi István egyetemi m. tanár palesztinai útrjáról, vetített képekkel. Énekelt a református tanítóképző intézet Csokonai-énekkara és szavalt M. Szücs Margit.

50 éves lelkészi jubileum. A komlósi református egyház szép ünnepségben részesítette lelképásztorát, Héjjas Zsigmondot, abból az alkalomból, hogy most töltötte be lelkészségének 50-ik évfordulóját.

Ravasz László dr. református püspöknek, a budapesti theologia ez év januárjában tartott konferenciáján elhangzott hatalmas külmissziói beszéde, megjelent a „Hajnal” című egyetlen magyar külmissziói folyóirat márciusi számában. Ugyane szám közli azt a nagyon érdekes levelet, melyet Molnár Mária misszionáriusnő Sydney ausztráliai városból írt. Mint ismeretes, a misszionáriusnő a február közepén érkezett rádiósürgöny szerint már megérkezett a pápuák közé az Admiralitás szigetecsoport Mónus nevű szigetére s hitterítő munkáját megkezdte. A további levelek szintén olvashatók lesznek a Hajnalban, melynek egész évi előfizetési díja csupán 1— pengő. Megrendelhető a kiadóhivatalban Budapest VIII., Gyulai Pál-utca 9.

A „Bethlen Gábor Kör” teaestélye. Folyó hó 17-én este tartotta meg a „Bethlen Gábor Kör” első teaestélyét a kollégiumi étteremben. Több, mint 150 egyetemi hallgató és hallgatónő gyülekezett össze erre az alkalomra. Különösen szép számmal képviseltette magát az orvosi kar. Az estély „Áldjátok az Úr nevét...” kezdetű ének és Tomai Dezső s.-lelkész, a kör elnökének imájával vette kezdetét. Teázás után dr. Rugonfalvi Kiss István, a bölcsészeti kar dékánja — a budapesti „Bethlen Gábor Kör” első főtákarja — szólott az ifjúsághoz. Beszélt a Kör multjáról és azokról az indító okokról, amelyek létrehozták Budapesten ezelőtt 23 esztendővel. Horváth Zoltán hittanhallgató énekszámát után dr. Zih Sándor egyetemi tanársegéd szólalt fel. Versényi György joghallgató gyönyörű szép hegedű száma nagyban emelte a szép estély értékét. Az estély kiemelkedő pontja dr. Révész Imre lelképásztor bibliamagyarázata volt. Egy ének és egy ima zárta be a szép estét.

Az S. H. S. királyságbeli (baranya—bács—szlavóniai) református egyházmegye a boldogult nagyérdemű Klepp Péter örökébe a szavazatok túlnyomó többségével Agoston Sándor bácsfeketehegyi lelképásztort, eddigi egyik alesperest választotta meg főesperesévé, tehát legfőbb lelkészi vezetőjévé. Jugoszláviába szakadt magyar református véreink újjászervezkedésükkor, igen helyesen, nem vállalták a „püspöki” cím cifra nyomorúságát, hanem azért Agoston Sándor, éppúgy, mint áldottémlékű előde volt, Isten szíve szerint való, igazi újszövetség; értelemben vett „püspök” a legjavából. Erős, tiszta, alkotó hit, hatalmas szervezőképesség, gazdag és világos fő, nemes és finom előadói és irodalmi kife-

jező készség: ilyen és hasonló nagyon értékes vonásokat lát benne még az is, aki csak távolról szemlélheti a munkásságát. „*The right man on the right place.*” Az Úr dicsőítse meg magát vezéri szolgálatában s hozzon jobb napokat nagyon sokat szenvedő és nagyon példaadóan dolgozó jugoszláviai testvéreinkre! (r.)

A Kossuth-uccai református Nőegyesületben március 21-én a DMKE dísztermében szépen sikerült összejövetel volt. Madar Zoltán segédlelkész imádsága után bibliát magyarázott Fekete Gyula egyházkerületi belmissziói lelkész. Szavalt Lipták Blanka és Kubinyi Klárka, Baksa Sándor theologus verseiből olvasott fel. Záróimádságot mondott Baja Mihály lelkész. Az összejövetelek iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik, így egy-egy alkalommal a hallgatóság száma 200—250-re tehető.

Lelkészi beiktatás volt Császáron március hó 18-án. Ekkor iktatta be lelkészi állásába a gyülekezet új lelkészét, Tóth Sándort, Löke Károly esperes. Isten áldása legyen a gyülekezeten és az új pásztoron egyaránt!

A kócsi református gyülekezet Nemes Imrét választotta meg tanítójául. Sáfarkodjon a reábizott talentumokkal, mint az Úr hű sáfára.

A szepsi-i református gyülekezet az elhunyt Kovács Béla helyére Csáji Pált, eddigi segédlelkészét hívta meg egyhangulag lelképásztorául.

Az ungi református egyházmegye az összes egyházak szavazatával Ujlaki Sándor bajánházi lelkészét választotta meg egyházmegyei lelkészi aljegyzőül.

A Lágymányos—Kelenföldi Missziói Egyházzár nagyfontosságú paróchiális tanácsulést tartott építendő temploma ügyében. A határozat szerint a gyülekezet az építést még ezen a nyáron elkezdí és még a tél beállta előtt templomát tető alá óhajlja hozni.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendeletet adott ki a B-listás, nyugdíjas tanítók reaktiválása érdekében. A rendelet a nem állami tanítóválasztásoknál a nyugdíjas tanítóknak előnyt biztosít.

A hajdúböszörményi Keresztyén Ifjúsági Egyesület a napokban műsoros előadással egybekötött teaestélyt tartott saját házalapja javára. Az estélyen több mint 300 személyes terítés kevésnek bizonyult, oly nagy volt az érdeklődés. A műsort a K. I. E. zenekara nyitotta meg a magyar Híszkeggyel. Beszédet tartott Szabó Gyula vt. lelkész. Az egyesület tagjai pedig két hazafias szindarabot adtak elő.

A csurgói református reálgymnázium igazgatója, Bene Kálmán mozgalmat indított, hogy az intézet volt növendékeit szövetségbe tömörítse s ezáltal az intézet erkölcsi súlyát és tekintélyét emelje.

A debreceni református vallásoktató lelkészegyesület március 31-én, szombaton délután 5 órakor a református főgimnázium tornatermében a testület segélyalapja javára ünnepélyt rendez. A nagysikerűnek ígérkező ünnepélyen megnyitó beszédet mond dr. Baltazár Dezső püspök.

A Hitvédelmi Szakosztály jól sikerült összejövetelt tartott március 23-án délután 6 órakor a kollégium dísztermében igen nagy érdeklődés mellett. Előadást ez alkalommal dr. Ferenczy Gyula ny. egyetemi tanár tartott.

A komáromi Protestáns Jótékony Nőegylet szegényei segélyezésére március 18-án a kollégium nagytermében szeretetvendégséget rendezett.

A magyar methodista egyház lépéseket tesz, hogy az elismert vallásfelekezetek közé számláltassék.

Vallásos estély volt az Ispotálytemplomban március 18-án délután 5 órakor. Bibliát olvasott és imádkozott Molnár Ferenc lelkész, predikált Thomay Dezső segédlelkész, felolvasást tartott Nagy Sándor segédlelkész, szavalt Molnár Erzsébet, énekelt Nagy András orgonista-kántor, záróimát mondott Felker János lelkész.

A Szentlélek konferenciája. A Bethánia-Egyház let 25 éves fennállása alkalmából szokott tavaszi konferenciájánál nagyobb szabású konferenciát készít elő, melynek főtárgya a Szentlélek. Az egyes előadások címe: A Szentlélek Krisztus bizonyágtevője. A szél fű. Az új teremítés. Örökéletre buzdító kűtfő. Elővizek folyamai. A Lélek elleni bűn. A Lélek és a gyülekezet. A Lélek záloga, A Lélek csodája. Az egyes előadásokat Czeglédy Sándor, Nyáry Pál, D. br. Podmaniczky Pál, dr. Victor János, Nagy István, Vargha Tamás, Sallay István, Benkő István tartják. A jubileumi emlékűnnepélyen, mely egyszerűsmind a konferencia megnyitó gyűlése, dr. Szabó Aladár fog a Bethánia multjáról és jövőjéről nagy előadást tartani. Az április 12—15-ig tartandó konferencia színhelye szintén az új budapest—józsefvárosi templom lesz. A résztvevők felárú vasúti kedvezményben részesülnek, ingyen közös szállást, vagy mérsékelt árú szállodai szállást kaphatnak. Jelentkezések legkésőbb április 6-ig az egyesület titkári hivatalában (Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9.) küldendők.

A 40 éves Kossuth-utcai templom. Ebben az évben tölti a Kossuth-utcai templom fennállásának 40-ik évét. Az odatartozó parókiális kör hívei szeretnék az évfordulót méltóképen megünnepelni. Evégből virágvasárnapján délelőlt ünnepi istentisztelet tartatik, amelyen dr. Baltazár Dezső végzi a szolgálatot. Ugyanaznap délután 5 órakor vallásos ünnepély lesz, amelyen Zoltai Lajos felolvassa a templomépités történetét.

Nyugalomba vonulás. Perpéth Ferenc balkányi ig. tanító nyugalomba vonult. Ez alkalommal egyháza a templomban tartott bensőséges ünnepléssel búcsúzott el tőle.

A KIE. Otthonban március 20-án dr. Danesházy Sándor lelkész „Tánc és erkölcs” címmel tartott előadást. Bibliát magyarázott Márky Kálmán segédlelkész.

Újlőrincfalván a téli gyülekezeti munka a reformáció hetével kezdődött meg. Minden szerdán vallásos estély és minden pénteken hitvédelmi előadás volt.

A Hit és Szolgálat Mozgalmának tagjai és barátai március 27-én Budafokon, a református egyház evangélikáló termében egész napos megbeszélést tartanak.

A pestújhelyi egyház március 11-én délelőlt helyezte el leendő templomának alapkövét. Este az imaházban szeretet vendégség volt.

Az Evangéliumi Nőegyesületek országos szövetségének választmánya húsvét hetében Kecskeméten két napos ülést tart Szulkovszky hercegné vezetésével.

Tanítóválasztás. Szabó József volt tiszasági tanító a kecskeméti református tanítónőképző gyakorlóiskolájához egyhangúlag megválasztott.

A kistemplom újjáépítése során most került sor a külső renoválásra. Miután a toronyt is javítják, az órákat le kell szerelni róla. Ha a renoválással kész lesznek, újra visszaeserélik az órát és pedig úgy, hogy azt a torony négy oldalán ki fogják világítani éjszakára.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület március 25-én, vasárnap d. u. 6 órai kezdettel a Dóczy leánynevelőintézet dísztermében házi teadélutánt rendez.

Telefonösszeköttetést akarnak az európai államok és Amerika között. Az amerikai postai és telefonigazgatóság legközelebb tárgyalni fog az angol postai igazgatósággal abban a kérdésben, hogy az Anglia és Amerika között jelenleg fennálló telefonszolgálatot az európai kontinensre is kiterjesszék. Allítólag már több európai állammal sikeres próbabeszélgetéseket folytattak és most csak az angol postai igazgatóságtól függ, hogy mikor kezdik meg a tényleges telefonszolgálatot Amerika és az európai kontinens államai között.

A hajdúböszörményi református Lelkészkör március 20-án, kedden tartotta vallásos estélyét a közönség nagy érdeklődése mellett. Az estélyen Uray Sándor debreceni református lelkész tartott értékes szabad előadást a „Szepták” címen. A közének után Bakóczy Endre református lelkész mondott megnyitó imát. Majd zsoltár-éneklés után Szabó Gyula vt. lelkész mutatta be és üdvözölte Uray Sándort, aki nagy érdeklődés mellett kezdte meg értékes és magas színvonalú előadását, amelyben részletesen ismertette a szektárius mozgalmat. A nagyhatású vallásos estélyt Szabó Gyula vt. lelkész záró imája és közének fejezte be.

KUN JÓZSEF késműves és műköszörűs Debrecen, Széchenyi-utca 1. sz.

Sárszentlőrincen az evangélikus ifjúság részére konferenciát rendeznek március hó 29-től április 1-ig.

Szabadkán a nyolc éven aluli gyermekeket az istentisztelet ideje alatt külön gyülekezeti terembe gyűjtik össze, ahol két-két önkéntesen vállalkozó nő ügyel fel rájuk. Így nem zavarják az istentiszteletet s az anyák is nyugodtan mehetnek templomba, mert ott letűk alatt van, aki gondot viseljen gyermekeikre.

Rákoscabán minden két hétben vallásos estélyt tartanak a lelkiélet fejlesztésére.

Vetítógépet ajánlunk ifjúsági egyesületi és általában gyülekezeti munka számára. A gép záróan álló filmképek bemutatására alkalmas. — Filmekkel ellátjuk a géptulajdonosokat. A rendkívül ügyes vetítógép ára 117 pengő. Tartaléklámpa ára 730 pengő. Megrendelésnél közölni kell, hogy 110, vagy 220 voltos áram van-e helyben. A pénz előre küldendő. Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest IX., Üllői út 29. (Filmkölészés sorozatonként öt napra 1 pengő, kísérőszöveg 60 fillér.)

Diakonusok ajánlkozása. Az ausztriai bibliaiskolában (hasonló magyar intézmény hiánya miatt) évek óta készül a diakonusi szolgálatra három magyar fiatalember. 1929 október 1-én szeretnénk szolgálatba állni. Vasárnapi-iskolai munkában, ifjúsági egyesületben, szegénygondozás és beteglátogatás, valamint lelkési hivatalban való segítő szolgálatra állíthatók be. — Igényük teljes ellátás és némi kevés készpénz. Ez utóbbi tekintetben is igényeik szerények. Megkeresések Töltéssy Zoltán református lelkészhez intézendők. Budapest IX., Üllői út 29., II. emelet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:

Dr. KUN BÉLA.

Postatakarékpénztári csekk száma 143.916.

Schuller Sámuel

szobafestő, mázó és tapétázó mester
Debrecen, Simonffy u. 25. Telefon 806.

Templomfestést vállal.

Költségvetés díjtalan.

Szép és jó munkáért ezüst éremmel kitüntetve.

A szakértő biztonságával vásárolhat mindenki

Kardos László

vászon-, fehérművek és kelengye üzletében
Debrecen, Kossuth-u. 9. Alapítva 1831. évben.

Legnagyobb vászonüzlet!

Jó minőség! Szabott árak! Nagy választék!

SZÁNTÓ JOZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó-cég

Hódmezővásárhely, Fő-tér (saját ház).

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélsezerűbb ajándék lelkész urak részére a palást.

REV. SÁMUEL HORVÁTH
416 TENTH AVE., BOX 448
HOMESTEAD, PA.

1928. jan. 4.
AMERIKA.

Igen tisztelt Szántó úr!

A Brownsvillei egyház nőegylete általam küldi el a megrendelt palást árát, hogy az meglepetés legyen lelkészüknek. Kérem, hogy a rendelést haladéktalanul megküldeni méltóztassák a brownsvillei lelkész címére:

Rev. Barnabás Dienes,
307 Spring Str. Brownsville, Pa.
U. S. of America.

Kiváló tisztelettel:
HORVÁTH SÁMUEL.

REV. GEZA KOROCZ
180 HOME AVENUE
TRENTON N. J.
U. S. A.
AMERIKA.

Igen tisztelt Szántó úr!

A trentoni magyar református egyház presbitériumának megbízásából az alábbi kéressel fordulok Önhöz.

A külön papíron feljegyzett méretek szerint szíveskedjek az én részemre egy rövid papi tógát övvel; egy palástot, valamint egy nadrágot és egy papi fűveget készíteni s a darabokat lehetőleg március 10-ikéig utánvétellel megküldeni a fenti címre.

Előre nem küldünk, mert nem ismerjük az árakat. Arra kérem Önt, hogy a levél vétele után, szíveskedjék azonnal munkába adni a megrendelést s azonnal megírni, hogy mire kerülnek a megrendelt darabok, hogy a megérkezéskor már tisztában legyünk azzal is, hogy mennyi vámot kell fizetnünk.

Egyházmóról csak annyit írhatok, hogy ez magyar Amerikának legnagyobb egyházközsége s a híveimnek az az óhaj-tása, hogy a március 15-iki newyorki Kossuth-szobor teleplezésén már az Ön által küldött díszes papiruhában jelenhessek meg.

Amint a méretekre látni méltóztatik, elég testes ember vagyok. Ide csatolok egy fényképet is.

Megjegyzem, hogy a méretek inch szerint vannak, épen azért ide csatolok egy amerikai mérőszalagot is s erről majd Ön lemérheti centiméterrel a szükséges adatokat.

Abban az édes reményességben, hogy a ruhákat minél hamarabb ki méltóztatik küldeni, honfitársi szeretettel vagyok Trenton, N. J. 1928 január 30.

KOROCZ GÉZA,
református lelkész.

Lelkész és Tanító urak!

Tekintettel a mai nehéz anyagi viszonyokra, az eddigi 6 havi hitel helyett

12 havi részletfizetés mellett
készítetek

papi és polgári öltönyöket, palástokat,
női szabóságomban kosztümöket, felöltöket és mindennemű nőiruhákat a legizlésebb kivitelben,
jutányos árak mellett.

TEGDES JÁNOS

női és férfiszabó Debrecen, Péterfia-u. 42. sz.

Debreczeni István
órásmeister
Debrecen, Péterfia-u. 8.

Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

Az 1926. évi debreceni iparkiallításán díszoklevéllel, a budapesti és székesfehérvári orsz. kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÓR-
HAZ” megállóhely A) B) C) J) kocsiikkal. Telefon: Lipót 913-53.

Az 1900. évi párisi világ, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton a m. kir. kormány által díszoklevéllel, az 1927. évi budapesti, székesfehérvári és szentesi kiállításon a nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

Kitűnő tűtöképességű magyar „Perpetuum“-kátyhák.

Magyar gyártmányú zománc-edények,
zsír-bödönök, disznóölő-kések, husvágó-gépek.

Telefon 6. és 15-48.

„Méliusz”

könyv-, zenemű-, papir- és írószerkereskedés
Iskolafelszerelési osztálya ajánlja alanti ár-
jegyzékében foglalt hazafias ünnepekre alkalmas

nemzeti zászlóit
és gyászszertartásoknál szükséges
lobogóit.

Debrecen, Ferenc József út 26
TELEFON: 2-70. TELEFON: 2-70.

Zászlóárjegyzék.

Cimeres zászlók.

1 drb Magyar nemzeti cimerez merinói szintartó gyapjú egybeszővött zászló 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojtjal, rúd nélkül . . .	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	22—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	36—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	44—

Cimer nélküli zászlók.

1 drb Magyar nemzeti cimerez nélküli merinói szintartó gyapjú, egybeszővött zászló, 100 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal, bojtjal, rúd nélkül . . .	15—
1 drb Hasonló kivitelben, 150 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	26—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	38—

Gyapot zászlók.

1 drb Magyar Nemzeti gyapot zászló rojttal, bojtjal, rúd nélkül, 50 cm. hosszú, megfelelő széles . . .	4—
1 drb Hasonló kivitelben, 100 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	8—
1 drb Hasonló kivitelben, 200 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	12—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	16—

Gyászzászlók és gyászlobogók.

1 drb Fekete gyászzászló, legjobb minőségű, szintartó merinói gyapjúkelméből, 200 cm. hosszú, megfelelő széles rojttal és bojtjal, rúd nélkül . . .	26—
1 drb Hasonló kivitelben, 250 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	32—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	38—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	58—

Gyapot kelméből.

1 drb Fekete gyászzászló, 200 cm. hosszú, megfelelő széles, fekete gyapot kelméből, fekete rojttal és bojtjal . . .	18—
1 drb Hasonló kivitelben, 300 cm. hosszú és megfelelő széles . . .	26—

Minden egyéb zászlóhoz való anyagokról kívánatra árajánlattal szolgálunk.